

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcătorii – Petru Moraru, Vladimir Timofti, Nadejda Toma și Constantin Alerguș,

juducând, fără citirea părților recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu, în cauza penală în privința lui

Ohotski Nicolai Xxxxx, născut la xxxxx, originar Xxxxx, domiciliat Xxxxx, Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.12.2016 - 01.03.2017;

Instanța de apel: 21.03.2017 - 10.05.2017;

Instanța de recurs: 06.07.2017 - 29.11.2017.

A C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 01 martie 2017, Ohotski Nicolai a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. De către organul de urmărire penală, Ohotski Nicolai a fost învinuit pentru faptul, că având intenția de a deține și folosi documente oficiale false, a deținut și folosit cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule cu nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România), pentru autocamionul model „MAN TGA”, n/î XXXXX (România) și semiremorca acestuia model „SCHMITZ”, n/î XXXXX, care la 29 iunie 2016, aproximativ la ora 18:15, în timpul controlului de frontieră pe direcția intrare în R. Moldova, prin punctul de trecere Palanca, a prezentat cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, documente oficiale, care fiind supuse cercetării tehnice, s-au dovedit a fi cu indici de falsificare.

Potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 412 din 21 iulie 2016, s-a constatat că blancheta cărților internaționale de asigurări pentru autovehicule nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA „România”, sunt confecționate din hârtie securizată cu prezența semnului filigran și a fibrelor de protecție, cu folosirea tiparului -offset- plasa de fond și imprimării laser - numărul documentului, rubricile, textul din rubricile documentului și impresiunea de șampilă, nu a fost posibil de stabilit dacă blancheta cărților internaționale de asigurări pentru autovehicule nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR

011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România) sunt confecționate după model tip, la întreprinderea poligrafică specializată de confecționare a blanchetelor de documente, din lipsa modelului de comparație în colecția Direcției de Expertiză a documentelor din cadrul Departamentului Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne.

Conform răspunsului parvenit din cadrul Centrului Comun de Contact Galați cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule cu nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România), nu au fost eliberate de către compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România).

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ohotski Nicolai să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 100 unități convenționale.

În susținerea cerințelor sale procurorul a invocat următoarele aspecte:

- prima instanță urma să aprecieze critic declarațiile inculpatului, dat fiind că acestea reprezintă o modalitate de apărare;

- de către partea apărării nu au fost prezentate probe concludente și pertinente care ar demonstra faptul că inculpatul a activat la compania „West Spedition” SRL, mai mult, nu a fost probat faptul că acesta a primit în perioada indicată de la un alt șofer de curse lungi cărțile internaționale de asigurare a autovehiculelor menționate;

- acuzarea a prezentat probe ce confirmă că cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule cu nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 11738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România), nu au fost eliberate de către compania respectivă;

- cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule deținute de inculpat la 29 iunie 2016 în timpul controlului de frontieră, s-au dovedit a fi falsificate, iar probele prezentate în instanța de judecată confirmă că inculpatul a deținut și folosit cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule cu numărul RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România) pe care le-a prezentat în timpul controlului de frontieră la 29 iunie 2016, aproximativ la ora 18:15, pentru autocamionul model „Man Tga”, n/î XXXXX (România) și semiremorca acestuia model „SCHMITZ”, n/î XXXXX.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ohotski Nicolai a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut, că conform actului de învinuire Ohotski Nicolai având intenția de a deține și folosi documente oficiale false, a deținut și folosit cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule cu nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România), pentru

autocamionul model „MAN TGA”, n/î XXXXX (România) și semiremorca acestuia model „SCHMITZ”, n/î XXXXX, care la 29 iunie 2016, aproximativ la ora 18:15, în timpul controlului de frontieră pe direcția intrare în R. Moldova, prin punctul de trecere Palanca, a prezentat cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, documente oficiale, care fiind supuse cercetării tehnice, s-au dovedit a fi cu indici de falsificare.

Potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 412 din 21 iulie 2016, s-a constatat că blancheta cărților internaționale de asigurări pentru autovehicule nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România), sunt confecționate din hârtie securizată cu prezența semnului filigran și a fibrelor de protecție, cu folosirea tiparului -offset- plasa de fond și imprimării laser - numărul documentului, rubricile, textul din rubricile documentului și impresiunea de șampilă, nu a fost posibil de stabilit dacă blancheta cărților internaționale de asigurări pentru autovehicule nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România) sunt confecționate după model tip, la întreprinderea poligrafică specializată de confecționare a blanchetelor de documente, din lipsa modelului de comparație în colecția Direcției de Expertiză a documentelor din cadrul Departamentului Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne.

Conform răspunsului parvenit din cadrul Centrului Comun de Contact Galați, cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule cu nr. RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România), nu au fost eliberate de către compania respectivă.

4.2. Instanța de apel a indicat că, din probele administrate și cercetate, evaluate prin prisma cumulului lor în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, Ohotski Nicolai urmează a fi achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Cu trimitere la literatura juridică de specialitate, instanța de apel a indicat că, acuzatorul de stat nu a prezentat suficiente probe pertinente și concludente în baza cărora să fie stabilită concluzia despre vinovăția inculpatului Ohotski Nicolai în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a reținut că, Ohotski Nicolai atât în cadrul urmăririi penale, cât și în prima instanță a declarat că cartea internațională de asigurare i-a fost transmisă în or. Moscova, Federația Rusă de către o persoană necunoscută din numele companiei „West Spedition” SRL.

Polița de asigurare la el nu a trezit suspiciuni, el considerând că este autentică.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic argumentele acuzatorului de stat care a indicat în cererea de apel că nici de inculpat și nici de către apărătorul acestuia nu au fost prezentate careva probe concludente și pertinente care ar demonstra faptul că inculpatul a activat în cadrul companiei „West Spedition” SRL, mai mult, nu a fost probat faptul că ultimul a primit în perioada indicată de la un alt șofer de curse lungi cărțile internaționale de asigurare a autovehiculelor menționate, deoarece acest fapt contravine prevederilor art. 8 Cod de procedură

penală, or sarcina dovedirii vinovăției inculpatului Ohotski Nicolai în săvârșirea infracțiunii incriminate revine organului de urmărire penală și implicit acuzatorului de stat.

În acest sens instanța de apel a indicat că, la faza urmăririi penale, organul de urmărire nu a verificat această versiune a inculpatului, respectiv nu a fost audiat reprezentantul companiei „West Spedition” SRL care l-a angajat pe Ohotski Nicolai și care a procurat de la compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România) cartea internațională de asigurare.

La fel, se evidențiază faptul că organul de urmărire penală s-a limitat numai la răspunsul parvenit de la Centrul Comun de Contact „Galați” care a confirmat că polițele de asigurare RO/17/G17/HR 011738497 și RO/17/G17/HR 011738519 nu au fost emise de SC „Carpatica Asig” SA, deși urma să obțină un răspuns oficial de la însăși compania de asigurare.

Instanța de apel apreciind probele administrate de acuzatorul de stat și anume raportul de constatare tehnico-științifică nr. 412 din 21 iulie 2016 în coroborare cu declarațiile martorului Șevcenco Ludmila nu a constatat ca fiind demonstrat faptul că inculpatul a avut intenția de a deține și folosi documentele oficiale false, mai mult, mijlocul de transport nu aparține inculpatului, dar companiei de transport, respectiv, Ohotski Nicolai era șofer pentru efectuarea unei singure rute.

Astfel, instanța de apel a constatat că, acuzarea nu a administrat probe pertinente și concludente care să dovedească că Ohotski Nicolai cunoștea despre faptul că polițele de asigurare RO/17/G17/HR 011738497 și RO/17/G17/HR 011738519 sunt false și nu sunt eliberate de compania de asigurare SC „Carpatica Asig” SA.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, procurorul în ședința instanței de apel nu a prezentat în temeiul art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, martori, a căror declarație să constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului Ohotski Nicolai în baza art. 361 alin. (1) Cod penal.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului procurorul a invocat, că instanța de apel la examinarea apelului, nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, precum și explicațiile conținute în pct. 14 al Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, iar nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Consideră că, acuzarea a prezentat probe ce confirmă că cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule cu numărul RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România), nu au fost eliberate de către compania de asigurări „Carpatica Asig” SA.

Prin urmare, cărțile internaționale de asigurări sociale deținute de inculpat la 29 iunie 2016 în timpul controlului de frontieră, s-a dovedit a fi falsificate.

Probele prezentate în instanța de judecată confirmă că, inculpatul a deținut și folosit cărțile internaționale de asigurări pentru autovehicule cu numărul RO/17/G17/HR 011738497, RO/17/G17/HR 011738519, eliberate de compania de asigurări „Carpatica Asig” SA (România) pe care le-a prezentat în timpul controlului de frontieră la 29 iunie 2016, aproximativ la ora 18:15, pentru autocamionul model „MAN TGA” cu n/î XXXXX (România) și semiremorca acestuia model „SCHMITZ”, n/î XXXXX.

Susține că, versiunea inculpatului precum că nu a cunoscut despre faptul că cărțile internaționale de asigurări sunt falsificate urmau să fie apreciate critic, deoarece ele reprezintă o modalitate a acestuia de a se eschiva de la răspundere penală.

Or, inculpatul a înaintat o astfel de versiune care să fie imposibil de verificat, declarând că actele vizate le-a primit de la un alt șofer de curse lungi, necunoscut lui.

Acuzarea consideră că, instanța de apel a ignorat prevederile art. art. 24 alin. (3), 100 alin. (4), 101 alin. (1), (4), 314, 336 alin. (3) pct. 8), 384 alin. (3), (4) Cod de procedură penală, motivarea soluției fiind sumară și incompletă, fără a fi stabilite temeiurile de fapt și de drept, fapt care a dus la respingerea motivelor invocate în apel.

Subsidiar a invocat că, instanța de apel a omis să se pronunțe detaliat și amănunțit asupra tuturor argumentelor invocate în apel de către procuror, nu s-a expus asupra probelor menționate, dar s-a rezumat doar la menționarea faptului că partea acuzării nu a prezentat probe care să confirme vinovăția inculpatului.

6. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Recurentul invocă în recursul său temeiul prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să argumenteze decizia adoptată invocând temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întru totul respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Astfel, se reține că, potrivit deciziei, instanța de apel a admis apelul procurorului, a casat sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, a rejudecat cauza și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ohotski Nicolai a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Lecturând textul deciziei, Colegiul penal stabilește că, instanța în motivarea soluției sale, a indicat doar că, *nu a fost constatat ca fiind demonstrat faptul că inculpatul a avut intenția de a deține și folosi documentele oficiale false, mai mult, mijlocul de transport nu aparține inculpatului, dar companiei de transport, respectiv, Ohotski Nicolai era șofer pentru efectuarea unei singure rute, fără a indica care anume din elementele componenței de infracțiune nu sunt întrunite în acțiunile inculpatului și a motiva decizia sub acest aspect.*

Obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei(2007) § 85.)

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia. (Hirvisaari v. Finlanda, § 30 (2001)).

Totodată, Colegiul penal reține că, instanța de apel nu a verificat sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, dar și din punct de vedere al coroborării cu celelalte probe, îndeosebi cu declarațiile martorului Șevcenco Ludmila, actele de cercetare tehnică nr. 126 și nr. 127 din 10 iulie 2017 (f.d.8-9), care au fost verificate în instanța de apel și cercetate în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, mai mult, acestea fiind indicate de procuror în cererea de apel, care în opinia lui, confirmă vinovăția inculpatului în cele incriminate.

Potrivit art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Conform alin. (5) al aceleiași norme, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, Colegiul penal, reținând prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 alin. (1) - (4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale

prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, „decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte și motivate, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, să analizeze versiunea procurorului privind prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunii incriminate, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, în cauza penală în privința lui *Ohotski Nicolai Xxxxx* și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 21 decembrie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Constantin Alerguș